

FIZYKA – POWTÓRZENIE

RUCH JEDNOSTAJNY PROSTOLINIOWY

$$v = \frac{s}{t} \quad s = v \cdot t \quad t = \frac{s}{v} \quad v - \text{prędkość} \quad s - \text{droga} \quad t - \text{czas}$$

JEDNOSTKI:

$$[v] = \frac{m}{s} \quad [s] = \frac{m}{s} \cdot s = m \quad [t] = \frac{m}{\frac{m}{s}} = m \cdot \frac{s}{m} = s$$

RUCH JEDNOSTAJNIE PRZYSPIESZONY

$$a = \frac{v}{t} \quad v = a \cdot t \quad s = \frac{1}{2} \cdot a \cdot t^2 \quad t = \sqrt{\frac{2s}{a}} \quad a - \text{przyspieszenie}, v - \text{prędkość}, t - \text{czas}, s - \text{droga}$$

JEDNOSTKI:

$$[a] = \frac{\frac{m}{s}}{s} = \frac{m}{s} \cdot \frac{1}{s} = \frac{m}{s^2} \quad [v] = \frac{m}{s^2} \cdot s = \frac{m}{s} \quad [s] = \frac{m}{s^2} \cdot s^2 = m \quad [t] = \sqrt{\frac{m}{\frac{m}{s^2}}} = \sqrt{m \cdot \frac{s^2}{m}} = \sqrt{s^2} = s$$

W swobodnym spadaniu ciała $a = g \quad g \approx 10 \frac{m}{s^2} \quad s = h$

Dla ruchu jednostajnie opóźnionego $s = \frac{1}{2} v_0 \cdot t$, v_0 - prędkość początkowa $[s] = \frac{m}{s} \cdot s = m$

Ruch po okręgu $v = \frac{2\pi r}{t} \quad s = 2\pi r \quad [v] = \frac{m}{s} \quad [s] = m$

Pęd ciała $p = m \cdot v \quad [p] = kg \cdot \frac{m}{s} \quad p - \text{pęd} \quad m - \text{masa} \quad v - \text{prędkość}$

DRUGA ZASADA DYNAMIKI NEWTONA

$$a = \frac{F}{m} \quad F = a \cdot m \quad m = \frac{F}{a} \quad a - \text{przyspieszenie} \quad F - \text{siła} \quad m - \text{masa}$$

JEDNOSTKI:

$$[a] = \frac{N}{kg} = \frac{kg \cdot \frac{m}{s^2}}{kg} = \frac{m}{s^2} \quad [F] = \frac{m}{s^2} \cdot kg = N \quad [m] = \frac{N}{\frac{m}{s^2}} = \frac{kg \cdot \frac{m}{s^2}}{\frac{m}{s^2}} = kg$$

Siła tarcia $T = \mu \cdot F_N \quad T - \text{tarcie} \quad \mu - \text{współczynnik tarcia} \quad F_N - \text{siła nacisku} \quad [T] = N$

Prawo powszechnego ciążenia $F = G \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2} \quad G = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{Nm^2}{kg^2} \quad [F] = \frac{Nm^2}{kg^2} \cdot \frac{kg^2}{m^2} = N$

$F - \text{siła} \quad G - \text{stała grawitacyjna} \quad m_1, m_2 - \text{masy ciał} \quad r - \text{odległość między ciałami}$

Praca $W = F \cdot s \quad [W] = N \cdot m = J \quad W - \text{praca}, F - \text{siła}, s - \text{przesunięcie}$

Moc $P = \frac{W}{t} \quad [P] = \frac{J}{s} = W \quad P - \text{moc}, W - \text{praca}, t - \text{czas}$

Energia potencjalna $E_p = m \cdot g \cdot h$ $[E_p] = kg \cdot \frac{m}{s^2} \cdot m = N \cdot m = J$

E_p – energia potencjalna, m – masa, g – przyspieszenie ziemskie, h – wysokość

Energia kinetyczna $E_k = \frac{1}{2} m \cdot v^2$ $[E_k] = kg \cdot \frac{m^2}{s^2} = J$

E_k – energia kinetyczna, m – masa, v – prędkość

Gęstość substancji $\rho = \frac{m}{V}$ $[\rho] = \frac{kg}{m^3}$ ρ – gęstość, m – masa, V – objętość

Pierwsza zasada termodynamiki $\Delta E_w = W + Q$ ΔE_w – zmiana energii wewnętrznej, W – praca, Q – ciepło

Ciepło właściwe $c = \frac{Q}{m \cdot \Delta T}$ $[c] = \frac{J}{kg \cdot K}$ $Q = c \cdot m \cdot \Delta T$ $[Q] = \frac{J}{kg \cdot K} \cdot kg \cdot K = J$

c – ciepło właściwe, Q – ilość ciepła (energii) dostarczonego, m – masa, ΔT – zmiana temperatury

ciepło topnienia $c_t = \frac{Q}{m}$ $[c_t] = \frac{J}{kg}$ Taki sam wzór jest na ciepło krzepnięcia, parowania, skraplania

RUCH DRGAJĄCY I FALOWY

$\lambda = v \cdot T$ $f = \frac{1}{T}$ $\lambda = \frac{v}{f}$ λ – długość fali, v – prędkość fali, T – okres, f – częstotliwość

$[\lambda] = \frac{m}{s} \cdot s = m$ $[f] = \frac{1}{s} = Hz$

Ciśnienie $p = \frac{F}{S}$ $[p] = \frac{N}{m^2} = Pa$ $p = \rho \cdot g \cdot h$ $[p] = \frac{kg}{m^3} \cdot \frac{m}{s^2} \cdot m = \frac{kg \cdot m}{m^2 \cdot s^2} = \frac{N}{m^2} = Pa$

p – ciśnienie, F – siła, S – pole powierzchni ρ – gęstość g – przyspieszenie ziemskie, h – wysokość

PRAWO COULOMBA

$F = k \frac{q_1 \cdot q_2}{r^2}$ $[F] = \frac{C^2}{m^2} = N$

F – siła, k – współczynnik proporcjonalności, q_1, q_2 – ładunki, r – odległość między ładunkami

Napięcie elektryczne $U = \frac{W_{A \rightarrow B}}{q}$ $[U] = \frac{J}{C} = V$ U – napięcie, W – praca, q – ładunek

Natężenie $I = \frac{q}{t}$ $[I] = \frac{C}{s} = A$ I – natężenie prądu, q – ładunek, t – czas

PRAWO OHMA $R = \frac{U}{I}$ $[R] = \frac{V}{A} = \Omega$ R – opór elektryczny, U – napięcie, I – natężenie

Łączenie szeregowe $R_z = R_1 + R_2 + \dots + R_n$

Łączenie równoległe $\frac{1}{R_z} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots + \frac{1}{R_n}$

Praca prądu elektrycznego $W = U \cdot I \cdot t$ $[W] = V \cdot A \cdot s = \frac{J}{C} \cdot \frac{C}{s} \cdot s = J$

Moc prądu elektrycznego $P = U \cdot I$ $[P] = V \cdot A = \frac{J}{C} \cdot \frac{C}{s} = \frac{J}{s} = W$

Transformator $\frac{U_2}{U_1} = \frac{z_2}{z_1}$ $\frac{z_2}{z_1} = \frac{I_1}{I_2}$

U_1 – napięcie pierwotne, U_2 – napięcie wtórne, I_1 – natężenie pierwotne, I_2 – napięcie wtórne, z_1 – liczba zwojów uzwojenia pierwotnego, z_2 – liczba zwojów uzwojenia wtórnego

OPTYKA

Zdolność skupiająca soczewki $Z = \frac{1}{f}$ $[Z] = D$ D - dioptrie